

Aloite Sydäniskureiden ylläpitovastuun siirtäminen Rautavaaran kunnalle sekä uusien sydäniskureiden hankinta Ylä- ja Ala-Luostan kylille

Rautavaaran kunnassa on aiempina vuosina hankittu sydäniskureita (defibrillaattoreita) kunnan toimesta kunnan kiinteistöihin (virastotalolle, koulukeskukseen, palvelukeskukseen ja monitoimitalolle) sekä Suomen Punaisen Ristin Rautavaaran paikallisyhdistyksen keräysvaroin erilaisiin julkisiin ja yleisesti käytössä oleviin tiloihin (SPR:n osastolle, Hotelli-Ravintola Tiilikkaan sekä Kangaslahden kylälle).

Sydäniskurit ovat tärkeä osa varautumista äkillisiin henkeä uhkaaviin tilanteisiin, erityisesti äkilliseen sydänpysähdykseen.

Sydäniskureiden toimivuus edellyttää laitteiden säännöllistä ylläpitoa. Iskulätkät ja paristot on vaihdettava valmistajan ohjeiden mukaisesti noin viiden vuoden välein ja kustannus on noin 300 euroa laitetta kohden. Paikallisen Punaisen Ristin yhdistyksen taloudelliset resurssit eivät kuitenkaan enää mahdollista näiden ylläpitokustannusten kattamista, minkä vuoksi on olemassa todellinen riski, että osa sydäniskureista poistuu käytöstä tai jää toimintakyvyttömiksi.

Rautavaara on pinta-alaltaan laaja ja harvaan asuttu kunta, jossa etäisyydet terveydenhuollon palveluihin ja päivystykselliseen hoitoon ovat pitkät. Ensihoidon saapumisajat voivat erityisesti syrjäkylillä olla merkittäviä eikä nopea hoito ole aina välittömästi saatavilla.

Äkillinen sydänpysähdys on yksi yleisimmistä äkillisen kuoleman syistä. Selviytymisen kannalta ratkaisevaa on hoidon nopeus: välitön elvytyksen aloittaminen sekä sydäniskurin käyttö ensimmäisten minuuttien aikana. (Elvytys: Käypä hoito -suositus, 2021)

Tutkimusnäytön mukaan jokainen minuutti ilman defibrillaatiota heikentää selviytymismahdollisuuksia noin 7–10 %. Sydäniskuri on suunniteltu maallikoidenkin käytettäväksi ja sen käyttö on turvallista sekä laitteiden antamien puhe- ja kuvallisten ohjeiden avulla selkeästi ohjattua. (Suomen Sydänliitto ry)

Rautavaaran kaltaisessa kunnassa sydäniskurit eivät ole vain lisävaruste, vaan välttämätön osa asukkaiden turvallisuutta ja terveyden edistämistä. Toimivat ja helposti saavutettavat sydäniskurit voivat kirjaimellisesti pelastaa ihmishenkiä tilanteissa, joissa ammattiapu ei ehdi ajoissa paikalle.

Kunnan vastuulle siirtyvä sydäniskureiden ylläpito olisi taloudellisesti kohtuullinen (noin 300€/laite/5 vuotta). Kustannukset olisivat ennakoitavissa ja suunniteltavissa.

Kunnan vastuu varmistaisi sen, että kaikki hankitut sydäniskurit ovat jatkuvasti toimintakuntoisia, huollettuja ja turvallisia käyttää. Samalla laitteiden ylläpito ja toimintavarmuus olisi yhdenmukaisesti hallittua.

Samalla todetaan tarve uusille sydäniskureille Ylä- ja Ala-Luostan kylille.

Ylä-Luostan ja Ala-Luostan kylät sijaitsevat etäällä kunnan keskustasta ja palveluista. Alueilla on vakituista asutusta sekä vapaa-ajan asukkaita ja erityisesti kesäaikaan väkimäärä kasvaa.

Sydäniskureiden hankinta Ylä- ja Ala-Luostan kylille parantaisi merkittävästi kylien turvallisuutta ja asukkaiden yhdenvertaisuutta terveyden ja hengen turvaamisessa. Yhden defibrillaattorin ja säilytyskaapin hankintakustannus on noin 2500-3000 euroa.

Esitämme, että Rautavaaran kunta:

- 1) Ottaa vastuulleen Rautavaaran kunnan kiinteistöissä olevien sydäniskureiden lisäksi SPR Rautavaaran osaston, Hotelli-Ravintola Tiilikan ja Kangaslahden kylällä sijaitsevien sydäniskureiden ylläpidon, mukaan lukien iskulätkien ja paristojen vaihdot valmistajan ohjeiden mukaisesti.
- 2) Hankkii kaksi uutta ZOLL AED Plus sydäniskuria, yhden Ylä-Luostan ja yhden Ala-Luostan kylälle ja hankkii näille sydäniskureille lämmitettävät ympärivuotiseen käyttöön soveltuvat säilytyskaapit sekä vastaa näiden laitteiden ylläpidosta.
- 3) Kunta nimeää vastuuhenkilön, joka huolehtii rekisteröinnistä valtakunnalliseen defibrillaatiorekisteriin (defi.fi) sekä vastaa laitteiden seurannasta ja huollosta.

Sydäniskurit ovat konkreettinen, kustannustehokas ja vaikuttava keino lisätä kuntalaisten turvallisuutta ja pelastaa ihmishenkiä. Päätös sydäniskureiden ylläpidosta ja laajentamisesta on samalla viesti siitä, että Rautavaaran kunta kantaa vastuuta asukkaidensa hyvinvoinnista myös poikkeus- ja hätätilanteissa.

Lähteet:

Elvytys: Käypä hoito -suositus, 2021 (<https://www.kaypahoito.fi/kht00112>)

Mikä on sydäniskuri? Suomen Sydänliitto ry (<https://sydan.fi/sydaniskuri/>)

 Janne Purtilainen
Eero Kulkover

 Sanna Laitinen Sanna Laitinen